

U Z N E S E N I E

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci navrhovateľa: **Pozemkové spoločenstva urbárne lesy a pasienky, K.**, zastúpeného **JUDr. I. S.**, *advokátom so sídlom K.*, proti odporcovi: **Obvodný pozemkový úrad Malacky**, so sídlom Záhorská 2942/60A, Malacky, o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia odporcu č. j. 2171/92, zn. OPÚ 2008/5035/109-26/07-SIN z 28. augusta 2008, o odvolaní navrhovateľa proti rozsudku Krajského súdu v Bratislave z 29. septembra 2009, č. k. 3S/224/2008-38, takto

r o z h o d o l :

Rozsudok Krajského súdu v Bratislave z 29. septembra 2009, č. k. 3S/224/2008-38 **z r u š u j e** a vec mu **v r a c i a** na ďalšie konanie.

O d ô v o d n e n i e :

Krajský súd v Bratislave rozsudkom z 29. septembra 2009, č. k. 3S/224/2008-38 „zamietol žalobu“ navrhovateľa s tým, že náhradu trov konania mu nepriznal. Dospel k záveru, že napadnuté rozhodnutie, ako aj postup správneho orgánu, ktorý mu predchádzal boli z hľadiska vymedzenia žalobných dôvodov v súlade so zákonom. Po preskúmaní spisového materiálu a administratívneho spisu odporcu dospel k záveru, že neboli zistené žiadne skutočnosti, ktoré by odôvodňovali zmenu alebo zrušenie napadnutého rozhodnutia. Podľa názoru krajského súdu sa správny orgán vo svojom rozhodnutí vysporiadal so všetkými námietkami navrhovateľa a správne zistil skutkový stav veci. Súd sa stotožnil s právnym názorom odporcu, že výsledný podiel majetku bývalých urbárikov, na ktorý bol oprávnenými osobami uplatnený nárok, predstavuje v PKV č. X., k. ú. K. čiastku

4037211352/10546794720, t. j. 38,28 %. Na zvyšný podiel 6509583368/10546794720, t.j. 61,72 % nebol uplatnený reštitučný nárok, resp. žiadatelia uvedení v bode I.B preskúmaného rozhodnutia nespĺňajú podmienky ustanovenia § 4 ods. 1 a 2 zákona č. 229/1991 Zb. o úprave vlastníckych vzťahov k pôde a k inému poľnohospodárskemu majetku v znení neskorších predpisov a § 37 ods. 1 a 2, § 42a ods. 1 zákona č. 330/1991 Zb. o pozemkových úpravách v znení neskorších predpisov. Krajský súd poukázal i na to, že správny orgán niekoľkokrát predĺžil navrhovateľovi lehotu na doplnenie dokladov k uplatnenému reštitučnému nároku, presne a menovite označil osoby, ktorým chýbali súčasne špecifikované doklady, a že navrhovateľ podanie doložením požadovaných dokladov nedoplnil. Tiež mal za to, že odporca presne a zrozumiteľne uviedol všetky skutočnosti, ktoré ho viedli k vydaniu predmetného rozhodnutia.

Krajský súd poukázal aj na právny názor Najvyššieho súdu Slovenskej republiky vyslovený vo veci sp. zn. 4SŽ/103/2004, podľa ktorého v správnom súdnictve prejednávajú súdy na základe žalôb prípady, v ktorých fyzická osoba alebo právnická osoba tvrdí, že bola na svojich právach ukrátená rozhodnutím a postupom správneho orgánu a žiada, aby súd preskúmal zákonnosť tohto rozhodnutia a postupu (§ 247 ods. 1 OSP), pričom žalobcovi z ustanovenia § 249 ods. 2 OSP zákonná povinnosť uviesť okrem všeobecných náležitostí (§ 42 ods. 3 a § 79 ods. 1 OSP) aj označenie rozsahu, v ktorom je rozhodnutie napadnuté, v čom žalobca vidí nezákonnosť rozhodnutia a aký konečný návrh robí a musí poukázať na konkrétne skutočnosti, z ktorých vyvodzuje porušenie zákona.

Krajský súd uviedol, že súd nemôže preskúmať správe rozhodnutie nad rámec žalobcom vymedzený v žalobe. Ide o zásadu, ktorá vyplýva z ustanovenia § 249 ods. 2 OSP, a súd musí túto zásadu aplikovať vo všetkých veciach, v ktorých preskúmava na základe podanej žaloby zákonnosť napadnutého rozhodnutia. Výnimku z tejto zásady predstavujú veci, v ktorých súd zistí, že žalobou napadnuté rozhodnutie trpí takými vadami, ku ktorým musí súd prihliadať bez ohľadu na to, či žaloba takýto nedostatok rozhodnutia namieta (§ 250j ods. 3 OSP).

Ďalej krajský súd dôvodil tým, že úlohou súdu v správnom súdnictve nie je vyhľadávať za účastníka konkrétne dôvody nezákonnosti rozhodnutia správneho orgánu, ktoré majú tvoriť obsah žaloby a zároveň určovať rozsah preskúmania zákonnosti rozhodnutia súdom. Rovnako nie je úlohou súdu nahrádzať činnosť správnych orgánov, alebo preskúmať zákonnosť rozhodnutí správnych orgánov, teda či kompetentné orgány pri riešení konkrétnych otázok vymedzených žalobou rešpektovali príslušné právne predpisy.

O trovách konania rozhodol podľa § 250k ods. 1 OSP vzhľadom na žalobcov neúspech v konaní.

Proti rozsudku krajského súdu podal v zákonnej lehote odvolanie navrhovateľ, žiadajúc tento rozsudok zmeniť tak, že preskúmané rozhodnutie Obvodného pozemkového úradu v Malackách z 28. augusta 2008 ruší a vec vracia správne orgánu na ďalšie konanie a rozhodnutie. Nestotožnil sa s právnym názorom súdu a namietal, že v konaní správneho orgánu bola zistená taká vada, ktorá mohla mať vplyv na zákonnosť napadnutého rozhodnutia, rozhodnutie je nepreskúmateľné pre nedostatok dôvodov a súčasne správny orgán vec nesprávne právne posúdi. Pokiaľ správny orgán mal za preukázané, že oprávnené osoby spoločne nemajú viac ako 50 % podielov na celom uplatnenom nároku, nemal konať so spoločným zástupcom, ale v súlade so Správnym poriadkom mal konať s jednotlivými oprávnenými osobami. Osoby, ktoré splnili všetky zákonom požadované povinnosti nemôžu byť ukrátené na svojich právach tým, že iné subjekty si svoje povinnosti nesplnili. Navyše, ani pri maximálnej snahe sa oprávneným osobám nemusí podariť dosiahnuť požadovaný viac ako 50 % podiel na celom uplatnenom nároku. Súd sa touto namietanou skutočnosťou nezaoberal, len konštatoval súlad rozhodnutia ako aj postupu správneho orgánu so zákonom.

Vo vzťahu k účastníkom správneho konania uvedeným v bode I.B preskúmaného rozhodnutie správne orgán nedôvodne neakceptoval predložené dedičské rozhodnutia, či notárske osvedčenia o vydržaní.

Rozhodnutie správneho orgánu tiež vychádza z nesprávne zisteného skutkového stavu, čo prehliadol aj prvostupňový súd, ktorý sa napadnutým rozhodnutím dôsledne nezaoberal. Pri viacerých účastníkoch (A.A., rod. S., C. N. a manž. A. N.) správny orgán v rozpore so zoznamom osôb vypracovaným žalovaným k pôvodnému rozhodnutiu z roku 2002 uviedol, že si účastníci neuplatnili nárok na správnu pozemnoknižnú vložku (PKV).

Správny orgán v písomnom vyjadrení k odvolaniu zotrval na svojom rozhodnutí, majúc za to, že správne zistil skutkový stav veci a po zosumarizovaní jednotlivých dokladov zistil výsledný podiel majetku bývalých urbárikov, na ktorý bol oprávnenými osobami uplatnený nárok a ktorý predstavuje v PKV č. X K. čiastku 1746010/4530960, t. j. 28,54 %. Na zvyšný podiel 2784950/4530960, t. j. 64,46 % nebol uplatnený reštitučný nárok, respektíve žiadatelia uvedení v bode I.B rozhodnutia č. OPU 2008/533/109-26/07-SIN (omylom uvedené OPU 2008/533/109-24/07-SIN) nespĺňajú podmienky ustanovenia § 4 ods. 1 a 2 zákona č. 229/1991 Zb. o úprave vlastníckych vzťahov k pôde a k inému

poľnohospodárskemu majetku v znení neskorších predpisov a § 37 ods. 1 a 2, § 42a ods. 1 zákona č. 330/1991 Zb. o pozemkových úpravách v znení neskorších predpisov.

K tvrdeniu navrhovateľa, že správny orgán mal po zistení, že oprávnené osoby nemajú spoločne viac ako 50 % podielov na celom uplatnenom nároku, nemal konať so spoločným zástupcom, ale priamo s jednotlivými oprávnenými osobami, žalovaný správny orgán poukázal na § 17 ods. 4 zákona č. 71/1967 Zb. o správnom konaní (Správny poriadok) s tým, že v súlade s citovaným zákonným ustanovením postupoval, a uvedené tvrdenie žalobcu sa teda nezakladá na pravde. Za subjektívne označil tvrdenie žalobcu, že ani pri maximálnej snahe sa nemusí podariť dosiahnuť požadovaný viac ako 50 % podiel, pričom príkladmo uviedol zo v súčasnosti riešených reštitučných nárokov uplatnených pozemkovými spoločenstvami.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací (§ 10 ods. 2 OSP) preskúmal napadnutý rozsudok, ako aj konanie, ktoré mu predchádzalo v rozsahu a medziach podaného odvolania (§ 212 ods. 1 OSP v spojení s § 246c ods. 1 veta prvá OSP), odvolanie prejednal bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 250ja ods. 2 veta prvá OSP v spojení s § 250l ods. 2 OSP), a dospel k záveru, že rozsudok krajského súdu nemožno považovať za vecne správny, a to pre hrubé procesné pochybenie.

V správnom súdnictve preskúmajú sudy na základe žalôb alebo opravných prostriedkov zákonnosť postupu a rozhodnutí orgánov verejnej správy, ktorými sa zakladajú, menia alebo zrušujú práva alebo povinnosti fyzických alebo právnických osôb, ako aj rozhodnutí, ktorými práva a právom chránené záujmy týchto osôb môžu byť priamo dotknuté (§ 244 ods.1, 2 OSP).

V zmysle ustanovení druhej hlavy piatej časti Občianskeho súdneho poriadku (rozhodovanie o žalobách proti rozhodnutiam a postupom správnych orgánov) sa postupuje v prípadoch, v ktorých fyzická alebo právnická osoba tvrdí, že bola na svojich právach ukrátená rozhodnutím a postupom správneho orgánu, a žiada, aby súd preskúmal zákonnosť tohto rozhodnutia a postupu (§ 247 ods. 1 OSP). Predpokladom postupu súdu podľa druhej hlavy piatej časti Občianskeho súdneho poriadku je, aby pri rozhodnutí správneho orgánu vydaného v správnom konaní išlo o rozhodnutie, ktoré po vyčerpaní riadnych opravných prostriedkov, ktoré sa preň pripúšťajú, nadobudlo právoplatnosť (§ 247 ods. 2 OSP).

V prípadoch, v ktorých zákon zveruje súdom rozhodovanie o opravných prostriedkoch proti neprávoplatným rozhodnutiam správnych orgánov súd postupuje podľa ustanovení tretej hlavy piatej časti Občianskeho súdneho poriadku (§ 250l ods. 1 OSP). Súd v tomto prípade vystupuje priamo ako odvolacia inštitúcia proti rozhodnutiu orgánu verejnej správy.

Predmetom konania v danom prípade je preskúmanie zákonnosti rozhodnutia odporcu vydaného v reštitučnom konaní podľa zákona č. 229/1991 Zb. o úprave vlastníckych vzťahov k pôde a inému poľnohospodárskemu majetku v znení nehorších predpisov (ďalej len „zákon č. 229/1991 Zb.“ alebo „zákon o pôde“).

Proti rozhodnutiu pozemkového úradu o vlastníctve oprávnenej osoby k nehnuteľnosti, o zriadení alebo zrušení vecného bremena na prevádzanej nehnuteľnosti, o uložení iného opatrenia na ochranu životného prostredia alebo dôležitých záujmov iných vlastníkov a proti rozhodnutiu, ktoré je podkladom na vykonanie záznamu o vzniku vecného bremena v katastri nehnuteľností možno podať opravný prostriedok na súd (§ 9 ods. 7 zákona č. 229/1991 Zb.).

V predmetnej veci krajský súd ako súd prvého stupňa mal konať a rozhodovať o návrhu navrhovateľa, ktorým bol opravný prostriedok proti rozhodnutiu odporcu v reštitučnom konaní, ktorého zákonnosť mal preskúmať podľa ustanovení tretej hlavy piatej časti Občianskeho súdneho poriadku (rozhodovanie o opravných prostriedkoch proti rozhodnutiam správnych orgánov), bez ohľadu na to, že navrhovateľ nazval svoje podanie došlé súdu dňa 24. novembra 2008 žalobou podľa § 247 a nasl. OSP (§ 41 ods. 2 OSP v spojení s § 246c ods. 1 veta prvá OSP).

Podľa § 250m ods. 3 OSP okruh účastníkov v konaní podľa tretej hlavy piatej časti Občianskeho súdneho poriadku je stanovený ich presným výpočtom bez ohľadu na to, ktorý z účastníkov podal opravný prostriedok proti rozhodnutiu správneho orgánu.

Podľa § 250m ods. 2 OSP návrh sa podáva na príslušnom súde v lehote tridsiatich dní od doručenia rozhodnutia, pokiaľ osobitný zákon neustanovuje niečo iné. Návrh je podaný včas aj vtedy, ak bol podaný v lehote na orgáne, ktorý vydal rozhodnutie. Ak rozhodnutie neobsahuje poučenie o opravnom prostriedku alebo ak obsahuje nesprávne poučenie, možno ho napadnúť do šiestich mesiacov od jeho doručenia.

Podľa § 250p OSP ak je návrh podaný oneskorene alebo ho podá ten, kto naň nie je oprávnený, alebo ak sa napadá rozhodnutie, ktoré preskúmaniu nepodlieha, alebo ak navrhovateľ neodstránil vady, ktorých odstránenie súd nariadil a ktoré bránia vecnému vybaveniu návrhu, súd uznesením opravný prostriedok odmietne. Odvolanie proti uzneseniu je prípustné.

Podľa § 250m ods. 3 OSP okruh účastníkov v konaní podľa tretej hlavy piatej časti Občianskeho súdneho poriadku je stanovený ich presným výpočtom bez ohľadu na to, ktorý z účastníkov podal opravný prostriedok proti rozhodnutiu správneho orgánu.

Podľa § 250q ods. 2 OSP o opravnom prostriedku rozhodne súd rozsudkom, ktorým preskúmané rozhodnutie buď potvrdí, alebo ho zruší a vráti na ďalšie konanie. Ustanovenie § 250j ods. 5 platí obdobne.

Podľa § 24 ods. 2 Správneho poriadku ak nebol adresát písomnosti, ktorá sa má doručiť do vlastných rúk, zastihnutý, hoci sa v mieste doručenia zdržiava, doručovateľ ho vhodným spôsobom upovedomí, že písomnosť príde znovu doručiť v určený deň a hodinu. Ak nový pokus o doručenie zostane bezvýsledný, doručovateľ uloží písomnosť na pošte a adresáta o tom vhodným spôsobom upovedomí. Ak si adresát nevyzdvihne písomnosť do troch dní od uloženia, posledný deň tejto lehoty sa považuje za deň doručenia, aj keď sa adresát o uložení nedozvedel.

Podľa § 221 ods. 1 písm. h/ OSP súd rozhodnutie zruší, len ak súd prvého stupňa nesprávne vec právne posúdil tým, že nepoužil správne ustanovenie právneho predpisu a nedostatočne zistil skutkový stav.

Podľa § 221 ods. 1 písm. f/ OSP súd rozhodnutie zruší, len ak účastníkovi konania sa postupom súdu odňala možnosť konať pre súdom.

Podľa § 221 ods. 2 OSP ak odvolací súd zruší rozhodnutie, môže podľa povahy veci vrátiť vec súdu prvého stupňa na ďalšie konanie, prerušiť konanie, zastaviť konanie alebo postúpiť vec orgánu, do právomoci ktorého vec patrí.

Základným cieľom, respektíve poslaním konania v správnom súdnictve podľa tretej hlavy piatej časti Občianskeho súdneho poriadku je preskúmať zákonnosť rozhodnutí

a postupov orgánov verejnej správy, či pri riešení konkrétnych otázok vymedzených opravným prostriedkom rešpektovali príslušné hmotnoprávne a procesnoprávne predpisy.

Súd však k vlastnému preskúmaniu zákonnosti správneho rozhodnutia napadnutého opravným prostriedkom podľa tretej hlavy piatej časti pristúpi až po zistení, že návrh bol podaný včas, podala ho oprávnená osoba a smeruje proti takému rozhodnutiu správneho orgánu, ktoré preskúmaniu podlieha, a po odstránení všetkých nedostatkov návrhu, ktoré bránia jeho vecnému vybaveniu (§ 250p OSP).

V prejednávanej veci nakoľko zákon č. 229/1991 Zb. ako osobitný predpis neustanovuje lehotu na podanie opravného prostriedku je podľa § 250m ods. 2 OSP lehotu na podanie opravného prostriedku 30 dní. Odporca navrhovateľa o opravnom prostriedku správne poučil.

Nesprávnym právnym posúdením veci sa chápe podradenie skutkového stavu pod právnu normu, ktorá v hypotéze nemá také predpoklady, ktoré zo zisteného skutkového stavu vyplývajú. V praxi sú to prípady, kedy súd použil nesprávnu právnu normu, alebo síce aplikoval správnu právnu normu, ale ju nesprávne vyložil, a napokon i prípad, kedy súd právnu normu aj správne vyložil, ale ju na zistený skutkový stav nesprávne aplikoval.

Krajský súd prejednanú vec posúdil podľa ustanovení druhej hlavy piatej časti Občianskeho súdneho poriadku, hoci mal na vec aplikovať ustanovenia tretej hlavy piatej časti Občianskeho súdneho poriadku. V dôsledku tohto hrubo nesprávneho právneho posúdenia veci, nezistil správne ani predpoklady na to, aby mohol preskúmať zákonnosť rozhodnutia odporcu (§ 250p OSP). Mylne konajúc o podaní navrhovateľa ako o žalobe proti rozhodnutiu správneho orgánu, posudzoval lehotu na podanie tohto opravného prostriedku podľa § 250b ods. 1 OSP (t. j. v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia správneho orgánu v poslednom stupni). Správne však mal lehotu na podanie opravného prostriedku posúdiť podľa § 250m ods. 2 OSP.

Na tieto vady konania pred súdom prvého stupňa prihliadol odvolací súd z úradnej povinnosti, pretože mali za následok nesprávne a nezákonné rozhodnutie vo veci (§ 212 ods. 3 OSP).

Zo spisu odporcu vedeného vo veci vyplýva, že navrhovateľ podal opravný prostriedok cestou odporcu, avšak z odtlačku podacej pečiatky nie je zrejmé, či bol podaný osobne, alebo

poštou. V administratívnom spise sa nenachádza príslušná obálka. Je preto v prvom rade potrebné vykonať dokazovanie, ktorého cieľom bude zistiť dátum podania opravného prostriedku s ohľadom na spôsob jeho doručovania odporcovi, a teda jeho včasnosť.

Krajský súd navyše svoje rozhodnutie nedostatočne odôvodnil (§ 157 ods. 2 OSP). Skutková a právna časť odôvodnenia napadnutého rozsudku sa obmedzuje len na konštatovanie zistení z administratívneho spisu, ich rekapituláciu, citáciu zákonných ustanovení, pričom však súd dostatočne a zrozumiteľne neuviedol vzťah medzi citovanými právnymi predpismi a skutkovými zisteniami. Hoci vytkol vady podaného opravného prostriedku, súd sa nevysporiadal s námietkami v ňom uvedenými, najmä tvrdením navrhovateľa, že preskúmané rozhodnutie odporcu vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci a taktiež je nepreskúmateľné pre nezrozumiteľnosť. Takéto rozhodnutie je súdu nemožno považovať za správne a vydané v súlade so zákonom, pretože ním bola účastníkovi konania odňatá možnosť konať pred súdom (§ 221 ods. 1 písm. f/ OSP).

Najvyšší súd Slovenskej republiky s ohľadom na uvedené skutočnosti odvolaním napadnutý rozsudok Krajského súdu v Bratislave podľa § 250l ods. 2 v spojení s § 246 ods. 1 OSP a v spojení s § 221 ods. 1 písm. h/, písm. f/a ods. 3 OSP zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie.

V ďalšom konaní krajský súd vec znovu prejedná v medziach podaného opravného prostriedku, preskúma zákonné predpoklady konania a až po zistení, že tieto boli naplnené, dôsledne sa vysporiada i s ďalšími námietkami navrhovateľa a o opravnom prostriedku opäť rozhodne, svoje rozhodnutie riadne odôvodní. V novom rozhodnutí krajský súd rozhodne i o náhrade trov tohto konania (§ 246c ods. 1 veta prvá v spojení s § 224 ods. 3 OSP).

Poučenie: Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave 25. novembra 2010

JUDr. Jana Baricová, v. r.
predsedníčka senátu

Za správnosť vyhotovenia:

Petra Slezáková